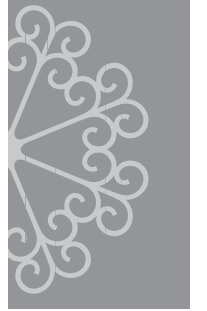

בית מדרש

343

בשבילי הפרשה

פרשת צו תשע"ט

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	7:02
Brooklyn, NY	6:51
Chicago, IL	6:44
Johannesburg, S. Africa	5:58
Lakewood/Deal, NJ	6:52
London, UK	6:01
Los Angeles, CA	6:48
Manchester, UK	7:07
Monsey, NY	6:52
Montreal, Quebec	6:51
Toronto, Ontario	7:14
Yerushalayim	5:16
Zurich, Switzerland	6:22

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשיאול לרב

צו

(שואלין ודורשין בהלכות פסח שלשים יום קודם הפסח)

סוף זמן אכילת מצה

בראשונים נחלקו אי קי"ל זמן אכילת מצה עד חצות או כל הלילה. ולהלכה אוכלים מצה לפני חצות, ולפי השר"ע גם אפיקומן, אבל הח"ס מקיל לענין אפיקומן.

והנה דנו האחרונים אם להחמיר ביו"ט שני. וראיתי מביאים בשם ס' אגודה דגם ביו"ט שני יקפיד לפני חצות. ולכא"י יש לדון אם יש ראייה מס' אגודה, דהרי בודאי כן גם דעת התוס' בכמה מקומות דמשמע דפסקו בודאי כראב"ע (ולא כתוס') מגילה כ"א דמשמע דהוי ספק, אבל ע' רשב"א במגילה וברכות ושר"ת תמ"ה בשם תוס' להחמיר גם לענין הלל), והשאלה להלכה אי החמיר השר"ע משום ספק, או דפסק כדעת תוס'. ובאמת נראה גם דעת השר"ע להחמיר מטעם ודאי, כי הלא בשר"ע פסק להחמיר גם באפיקומן, וכדעת הרא"ש, והרמ"א מחמיר גם בהלל, ולא כתוס' מגילה כ"א ע"א להקל בהלל, ומשמע דפסק בודאי לפני חצות (או כהרא"ש בצירוף דאולי ר"ע מודה מדרבנן), וא"כ פשוט דה"ה ליל ב'.

אכן הח"ס לא להחמיר אלא במצה, ולא באפיקומן, וכנראה דס"ל דהוי רק ספק, ובזה יש לדון האם להחמיר במצה גם בליל ב'.

(ובתוס' הנ"ל להחמיר אפילו באפיקומן וע' הגוש"פ שבה פסח מבעל שו"ת זרע אמת שהק' דהוי דרבנן, ונדחק דסברי כרש"י דאפיקומן דאורייתא, וצ"ע כי כתבו תוס' מצה ואפילו אפיקומן.

וע' תוס' מגילה כ"א ע"א להחמיר "בבילי פסחים", ואולי הכוונה לילות דעלמא.

(ומצינו מח' ראשונים לענין פסולי ראשון לענין יו"ט שני, ושם כתב המ"ב בספק פסול ביו"ט ראשון יש להקל בשני, משום ס"ס).

וידוע עצת האבני נזר לעשות תנאי. ויש שכתבו דלא מהני תנאי כי לפי הרמב"ן הטעם כדי שיאכל לשובע וא"כ גם אם זמן המצוה עד חצות מ"מ האיסור אכילה אח"כ יאה עד הבוקר.

מיהו לענין יו"ט שני יש לצרף כי בב"י ומג"א סוסי" תפ"א הביאו מהאגור בשם שבלי הלקט סוסי" רי"ח בשם תשובת הגאונים דמדינא ביו"ט שני אין איסור אכילה ושתייה אחר אפיקומן, אלא דנהגו בזה מהדרין מן המהדרין, והמקיל בזה מוציא עצמו מן הכלל. ולפי"ז ביו"ט שני לכא"י קל יותר לעשות כדברי אבני נזר לאכול עוד מצה לאפיקומן, דאפילו לחולקים ומ"מ יוכל לאכול אח"כ משום דברי השבלי הלקט הנ"ל.

(ולפלפול יש מקום לומר, דצ"ב באגור הנ"ל בטעמו, ונראה דס"ל כעין שמצינו ד"א דפסול חסר באתרוג ביו"ט שני כשה' ועכצ"ל כי דין יו"ט שני חייב בעיקר המצוה כיו"ט ראשון אבל בפרטי המצוה הקילו דא"צ כל פריט. ואולי ס"ל לאגור וגאונים דדין אין מפטירין הוא רק פריט בדיני

אכילת ק"פ, וכגון לדעת הרמב"ן כדי שיאכל לשובע, ולכן א"צ דין זה ביו"ט שני. ולפי"ז יש מקום לומר דביו"ט שני בודאי יוכל לעשות תנאי האבני נזר, דהרי כתבנו דלפי שאר ראשונים א"ש תנאי האבני נזר ורק להרמב"ן לא שייך תנאי זה, ואולי לפי הרמב"ן מסתבר טפי סברת האגור, ולכן בלא"ה שרי ביו"ט שני לאכול אחר אכילת אפיקומן.)

דברי רבותינו

כאמרם אליו יום יום

יסוד הצלחתו של האדם הוא בזמן שהשקפתו בכל דבר היא לאור דברי חז"ל, להרחיב את הפשט הפשוט ולהוציא מתוכו מסקנות והנהגות למעשה. עי"ז נמצא שכל הנהגותיו מוארות באור דברי חז"ל ולאורם ילך ובכל אשר יפנה יצליח.

נאמר בפסוק "ויהי כאמרם אליו יום יום", ואמרו במדרש: בניהם של רחל נסיונם שווים וגדלותם שווים,

יוסף היה לו נסיון של "יום יום" וכן מרדכי.

בפשטות ההבנה בזה, שהגדלות היא שכל יום היה להם נסיון, והתגברו. אבל באמת הפשט ש"יום יום" — אותו הניסיון עצמו. וזהו יסוד גדול, שהתמדת הדבר פועל הרבה ויוצר הרגל באדם ובשום אופן אי אפשר להינצל שההרגל יום יום לא יעשה רושם. זו הגדלות שלהם, שאי חרי הזהירות של יום יום לא נשתנה בהם כלום, "לא קם ולא זע". זהו ניסיון מבהיל מאוד, כי לא יתכן כמעט שלא יעשה רושם התמדת הדבר.

וצ"ל שזהו הסוד של שכן רע, אף שאינו מדבר

זהירות מפגיעה בכבוד

הזולת בפורים

בספר כצאת השמש בגבורתו מביא עדות מאחד ממקורביו של מרן המשגיח רבי יחזקאל לוינסטיין

צוק"ל, וכה סיפר:

פעם ישבתי ביום הפורים בבית מרן המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינסטיין צוק"ל כשמסביבו הסבו

כמה עשרות תלמידים, והיו שרים ושמחים לכבוד היום.

מרן המשגיח השמיע דברים מענייני נס הפרים ואת הלקח שעלינו להסיק מכך. תוך כדי דברים הפסיקו בחור חריף וזרק לעברו עקיצה חוצפנית בת מספר מילים, שלמתבונן בה היה בה רמז של פגיעה קשה בכבודו של המשגיח.

עמו ורק רואהו, אך כשהוא בשכנותו ע"כ זה פועל עליו עוד יותר מחבר רע שלא בשכנות, שבחבר רע משתנים הנושאים, אבל מה שנמר צא אצלנו בשכנות תמיד, זהו דבר קשה מאוד.

ע"כ אמר בחובת הלבבות (ז,ז), אין קטנה בעבי רות בהתמדה, וזה עניין גדול למתבונן עד כמה צריך להיזהר מלראות דבר רע, ולהיפך להתרגל במעשה טוב, כי כל דבר קטן עושה רושם ורי שומו ניכר, כמו המעשה עם ר' עקיבא שאמר אבנים שחקו מים! הטיפות שירדו עשו רושם באבנים המוצקים. כן כל מעשה עושה רושם.

כמו כן אנו רואים במצות מחיית עמלק, הזהיר הכתוב להמית ולא להשאיר משור ועד חמור, שלא ישאר שום זכר מעמלק. ולולא כן אין השם שלם ואין הכסא שלם, ואם נשאר זכר כל שהוא מהרע בכוחו לפעול עד כדי כך שהוא מגיע עד כיסא הכבוד. וכל שכן שבמעשה טוב בודאי שיש לו ערך לפעול. ע"כ.

מרן המשגיח הגה"צ

רבי יחזקאל לוינסטיין צוק"ל

בסעודת פורים עם

בני הישיבה בקובה תש"א

המסובים נבוכו. המשגיח שמע את הדברים אך לא הגיב מאומה.

לאחר שהלכו שאר הבחורים מהבית ונשארתי אני לבד עם המשגיח, פנה אלי מרן המשגיח ואמר לי: לא אכפת כלל מעקיצת הבחור.

לצדיק אמנם לא היה אכפת מעלבוננו, אך כנראה שבשמים היה אכפת ואכפת, וכבודו של המשגיח נתבע מאותו בחור, אשר חלה במחלה הקשה ביותר רחמנא ליצלן.

ובספר 'הזהרו בכבוד חבריכם' מספר כי בשיחה שנתן מרן המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינסטיין צוק"ל קודם הפורים אמר המשגיח: בפורים לא משתנית התורה אף כחוט השערה, גם על פורים אמרו חכמינו זכרונם לברכה "כל המלבין פני חבריו ברבים אין לו חלק בעולם הבא".

דברי הומים

אין התורה נקנית אלא בחבורה – משלוח מנות

אגודה אחת, שנאמר חיים כולכם היום, בנוהג שבעולם אם נוטל אדם אגודה של קנים וכו' וכן אתה מוצא שאין ישראל נגאלים עד שיהיו כולם אגודה אחת שנאמר וכו', כשהן אגודין מקבלים פני שכינה ע"ל. הרי מפורש שההכנה לקבלת פני שכינה הוא שע"י שכולם אגודה אחת, וזהו מש"א בדא"ז כיון שאהבו השלום וכו' ונעשו חנייה אחת אמר הקב"ה הגיעה השעה שאתן להם תורת, עכ"ל אאמ"ר זצ"ל.

ג. והנה בדרך ה' ח"ד פ"ז אות ו' ביאר ענין העבודה שנתחייבנו בהם בזמנים ידועים, והם שבת ומועדים, הוא "שכל תיקון שנתקן ואור גדול שהאיר בזמן מהזמנים, בשוב תקופת הזמן ההוא, יאיר עלינו מעין האור הראשון, ותחודש תועלת התיקון ההוא במי שקיבלו וכו', וע"כ נתחייבנו באותם העניינים כולם". ושם פ"ח אות ג' כתב "ענין חנוכה ופורים הוא להאיר את האור המאיר במימים ההם, כפי התיקונים שנתקנו בהם, חנוכה בהתגברות בכהנים על הרשעים בני יון, שהיו מתכוננים להסיר ישראל מעובדת ה', ונתחזקו הכהנים ועל ידם שבו לתורה ועבודה וכו', ופורים לענין הצלתם של ישראל בגלות בבל וחזרת קבלת התורה שחזרו וקיבלו עליהם לעולם, כמו שאמור חז"ל הדר קיבלוה בימי אחשורוש".

והנה בפורים היתה היתה קבלת התורה בדרגה גבוהה יותר מבזמן מ"ת, וכמש"א בשבת (פ"ח א') מלמד שכפה עליהם הר כגגית וכו', אמר ראב"י מכאן מודעה רבה לאורייתא, אמר רבא אעפ"כ הדר קבלוה בימי אחשורוש וכו', וביאר אאמ"ר (שיחות מוסר כ"ה ל"א) שבימי אחשורוש הגיעה לדרגה גדולה יותר של אחדות מהאחדות שבשעת מתן תורה, שע"י הסכנה הגדולה שאיימה עליהם, נשכחו כל ההקפדות והתערומות שיש לאדם על חבירו, והיתה שעת אחדות גמורה וע"כ זכו לקבלת התורה בשלימות, עכ"ל אאמ"ר זצ"ל.

ועי' הגר"א אסתר ט' ט"ז שפי' ועמוד על נפשם, פי' באחדות גמורה, ושם כ"ג פי' וקבל היהודים וגו' שכולם קיבלו כאחד. והן הדברים, שע"י ועמוד על נפשם כולם כאחד, קיבלו כולם כאחד, והיינו כאיש אחד ובלב אחד.

ד. ויוצא מדברי דרך ה' שעיקר גדול בעבודת הפורים הוא המשכת אור קבלת התורה. וזהו טעם מצות משלוח מנות, שהוא להרבות ריעות בין בני ישראל, וע"ז נזכה להמשכת אור קבלת התורה.

שיהיו "בד בבד", שעליהם אמר הכתוב חרב אל הבדים,² אלא יתועדו יחד ויחדדו זל"ז ויסבירו פנים זל"ז, וכנגד זה אמר ויחן שם ישראל, לשון יחיד, שנעשו כולן כאיש אחד, והם עתה ראויים לקבלת התורה עכ"ד, ומבואר מדבריו שענין "בד בבד" אינו מצד צורת הלימוד, אלא הוא ענין בפנ"ע, שאין התורה נקנית אלא בחבורה.³

ואאמ"ר זצ"ל (שיחות מוסר י"ט ל"ג) ביאר דברי האוה"ח ע"פ מש"א חז"ל (ויק"ר ריש ויקרא) א"ר נתחומא ב"ר חנילאי, בנוהג שבעולם, משא שקשה לאחד נוח לנים, קשה לשנים נוח לארבעה, [ואילו קבלת התורה] משא שקשה לס' רבוא, נוח לאחד (והוא משה רבנו), ולכאורה יפלא שמשא נוח יותר לשנים משום שהכבוד מתחלק בין שניהם, וכ"א אינו נושא אלא חציו, אבל קבלת התורה מה הבדל יש כמה הם המקבלים, והרי כ"א צריך לקבל את התורה בעצמו.

והביאור בזה עפמש"כ בדרשות הר"ן (דרוש א') שעונש של משה רבינו באמרו שמעו נא המורים, אע"פ שכ"א ואחד מצד עצמו היה ראוי לזה, אך נענש משום שכינה כך את כל הציבור, וע"ש שכ' שהכלל יקנה שבח ומעלה יותר ממה שראוי מצד פרטיו יע"ש, וכיון שכן הרי באמת ס' רבוא אינם ס' רבוא יחידים, אלא הם ציבור אחד גדול, שכחו גדול יותר מצירוף של ס' רבוא פרטים, ולכן נוח לו יותר לקבל את התורה.

אך כדי שיהיו ציבור אחד, ולא קיבוץ של יחידים, יש ע"ז תנאי, והוא שיהיו כולם כאיש אחד בלב אחד, שע"כ נעשים כולם ציבור אחד, וכ"ה בתנחומא (נצבים סוף אות א') והיה לך ה' לאור עולם, אימתי בזמן שתהיו כולכם

2 בברכות (ס"ג ע"ב) הסכת ושמע ישראל, הסכת, עשו כתות ויעיסקו בתורה, לפי שאין התורה נקנית אלא בחבורה, כד"ר ר"ח דאמר ר"י ב"ר חרב אל הבדים ונאולו, חרב על שונאיהם של ת"ח שיושבים בד בבד (היינו לבדם) ועוסקים בתורה.

ובמאירי שם וז"ל לעולם יעשה אדם לעצמו חבר ללמוד תורה עמו, שאין הפלפול מצוי ליחיד אלא כשחבירו מעורר, והוא שאמרו אין התורה מתוקנת [נקנית?] אלא בחבורה.

3 והנה במאמר הנ"ל ביאר אאמ"ר דהדברים אמורים לא רק לענין כלל ישראל, אלא לגבי יחידים כל שמתאגדים יחד מתגדל כהם, וכמש"א הפסוק ורדפו מכם חמשה מאה, ומאה מכם רבבה ירדפו (ויקרא כ"ו ח), ובת"כ שם וכי כך הוא החשבון ולא היה לו לומר אלא מאה מאה מאה שני אלפים ירדפו, אלא אינו דומה מועטים העושים את התורה למרובין העושים את התורה הרי שכל שמספרה של האגודה גדול יותר מתגדל כחה פי כמה וכמה. ולפ"ז מש"א שאין התורה נקנית אלא בחבורה ה"ז מענין זה, וכמש"א חז"ל אינו דומה מרובים העושים את התורה וכו'.

א. ומשלוח מנות איש לרעהו, והוא כדי להרבות רעות, וכמש"כ הב"ח סי' תרצ"ו לבאר מש"כ רש"י דמחלפי סעודתייהו היינו שבשנה אכל זה עם זה, ולשנה הבאה סועד עם חבירו, והק' עליו דאיך יצא האורח ידי משלוח מנות, ות"י הב"ח דטעם משלוח מנות הוא כדי שיהא שמח ושש עם אוהביו ורעיו, ולהשכיך ביניהם אהבה ואחוה ורעות, וא"כ אם יסעד עם חבירו ורעו, הרי הם בשמחה וטוב לב משתה יחד, ופטורים הם מעתה מחיוב משלוח מנות, ואפילו בעשירים הדין כן.

וצ"ב דאף דזה טעם תקנת משלוח מנות, ותכלית המצוה, אבל הרי תיקנו חכמים מעשה מצוה של משלוח מנות, ומה"ת אפשר לקיים המצוה שלא באופן שתיקנו חז"ל, והרי בנר חנוכה דעניינה פרסומא ניסא,¹ ודאי לא יועיל כלום אם יפרסם הנס באופן אחר, ומ"ש משלוח מנות. ונראה מבואר מדברי הב"ח דענין השכנת אחוה ורעות אינו רק טעם לתקנת מצות משלוח מנות, אלא זה גופו גדר המצוה, וע"כ גם כשעוסקים בהשכנת אחוה ורעות באופן אחר ג"כ קיימו המצוה.

ולכאורה ענין ריבוי ריעות זה הוא הכשר לשמחת פורים, כי כידוע קשה לאדם לשמוח לבדו, וע"י ריבוי הריעות תגדל השמחה. אכן ביו"ט אשר יש בה מצוה שמחה מה"ת, לא תיקנו משלוח מנות, ורק בפורים תיקנו, ע"כ נראה בזאת ענין נוסף.

ב. בגדול ענין אחוה ורעות מצינו מה שנאמר כשהגיעו בני' להר סיני, ויחן ישראל נגד ההר, ופירש"י שם כאיש אחד בלב אחד, ואיתא בד"א זוטא פרק השלום, "גדול הוא השלום, שבכל המסעות כתיב ויסעו ויחנו, נוסעין במחלוקת וחונין במחלוקת, בזמן שבאו לסיני חנו חנייה אחת, ויחן שם ישראל, אמר הקב"ה הואיל ושנאו ישראל את המחלוקת ואהבו את השלום ונעשו חנייה אחת הרי השעה שאתן להם את תורתך". ועי' אוה"ח (שמות י"ט ג') וענין ג' [של ההכנה לקבלת התורה] הוא בחינת יעוד החכמים בהתחברות בלב שלם ותמים, לא

1 וכמש"כ הרמב"ם פ"ג חנוכה ה"ג "ומדליקין בהן הנרות בערב על פתחי הבתים בכל לילה ולילה משמונת הלילות להראות ולגלות הנס", ובפ"ד ה"ב "מצות נר חנוכה מצוה חביבה היא עד מאד וצריך אדם להזהר בה כדי להודיע הנס ולהוסיף בשבח האל הודיה על לו הנסים שעשה לנו, אפילו אין לו מה יאכל אלא מן הצדקה שואל או מוכר כסותו ולוקח שמן ונרות ומדליק".

Identifying the Source

Harav Hagaon Meir Tzvi Shpitzer Shlita

After reading the Megillah, we sing: **שׁוֹשַׁנַּת יַעֲקֹב צִהְלָה וְשִׁמְחָה, בְּרֵאוֹתָם**. Klal Yisrael are called "a rose of Yaakov," and the description **וְהָיָה יְהוָה לְרֵשֶׁת** comes from the *passuk* in the Megillah that says: **וְהָיָה יְהוָה לְרֵשֶׁת וְשִׁמְחָה**. There are many ways of referring to Klal Yisrael: we are called Am Yisrael, or Bnei Yisrael, or, in the Megillah, Yehudim. The *meforshim* therefore wonder why, in *Shoshanas Yaakov*, we are referred to as "Yaakov."

The *תְּכֵלֶת מְרֹדְכַי* mentioned in the song finds its source in the *passuk*: **וּמְרֹדְכַי**. But why, of all the things that Mordechai was wearing, is *techeiles* singled out?

In order to understand this, let us analyze a well-known Gemara. The Megillah introduces Mordechai with the words: **אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבֵּיִרָה**. The simple meaning of the phrase *ish Yehudi* is that Mordechai came from Shevet Yehudah. But then the *passuk* goes on to say that he was an *ish Yemini*, from Shevet Binyamin: **בֶּן יֵאִיר בֶּן שִׁמְעִי בֶן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי**. Which one is it? asks the Gemara. Was he from Yehudah, or from Binyamin?

The Gemara gives a fascinating answer. Mordechai really came from Binyamin – he descended from Shimi ben Geira, as the *passuk* says: **בֶּן שִׁמְעִי**. So why is he referred to as *ish Yehudi*? The Gemara explains that it's because of the incident in which Shimi ben Geira cursed Dovid Hamelech and called him all sorts of names, as the *passuk* says: **וְהָיָה קָלְלָה נְמָרְצָת**. Dovid's soldiers wanted to kill Shimi ben Geira, but Dovid stopped them, saying: **אָמַר לוֹ קָלְלָה** (II Shmuel, 16:10). "Hakadosh Baruch Hu decreed that Shimi should curse me," Dovid said. "Since everything he is saying is coming from Hakadosh Baruch Hu, I have no reason to take revenge against Shimi himself." Because of Dovid's courageous restraint, Shimi's life was saved, which allowed his descendant, Mordechai, to be born. In that sense, Shevet Yehudah – to which Dovid Hamelech belonged – deserved the credit for Mordechai's existence and the redemption he ultimately brought about.

The *meforshim* explain that when Dovid Hamelech said **אָמַר לוֹ קָלְלָה**, he didn't actually hear Hakadosh Baruch Hu's voice telling Shimi to curse. Rather, he understood that Hashem had decided that this should

happen to him.

The *Sefer Hachinuch* (Mitzvah 251) uses this idea to explain the basis for the Torah's commandment of **לֹא תִקֶּם**, the prohibition against taking revenge. Why shouldn't a person take revenge after someone wronged him? The answer is that regardless of whether the other person was justified in wronging you, and regardless of his intentions, whatever happened to you was decreed in heaven, and Hashem was the one who decreed that you should suffer that pain. A true *maamin* understands that every bit of success – or lack of thereof – comes directly from Hakadosh Baruch Hu, and he therefore has no reason to get angry or take revenge, just as Dovid saw no reason to kill Shimi ben Geira.

This concept is reflected in the continuation of *Shoshanas Yaakov*, when we say: **אָרוּר הָמֵן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְאַבְדִי**. When we curse Haman, we curse his *middos*, including his *middah* of blaming others for his troubles. How does Haman react when he's in a difficult situation? He says: **אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְאַבְדִי** – somebody is out to get me, somebody insulted me. On the other hand, we praise and look up to Mordechai, who is called Mordechai Hayehudi because he personified Dovid Hamelech's *middah* of seeing past the person who wants to hurt Klal Yisrael and understanding that everything comes from Hashem. Mordechai understood that when there is a *tzarah*, it comes from Hakadosh Baruch Hu. Therefore, when he learned of Haman's plot to annihilate the Jewish people, his reaction was not to fight against Haman and Achashverosh, but rather to do teshuvah and daven.

The *meforshim* wonder why Mordechai declared a *taanis* immediately after Haman's decree was announced. It was Nissan at the time, and 13 Adar – Haman's chosen date for killing out the Jews – was almost a full year away. Why did Mordechai have to call for fasting and prayer immediately?

Following Dovid Hamelech's lead, Mordechai interpreted Haman's decree as **אָמַר לוֹ קָלְלָה** – Hashem created this situation because He wanted us to do teshuvah. Had Hashem wanted Klal Yisrael's teshuvah only months

later, Mordechai reasoned, then He would have revealed the *tzarah* then. The fact that the *tzarah* was announced so far in advance meant that Hashem was sending a message to Klal Yisrael to do teshuvah immediately.

Techeiles Points the Way

Dovid Hamelech's reaction to Shimi ben Geira is reflected in the mitzvah of *techeiles*. *Techeiles* resembles the sea, which resembles the *kisei hakavod*, and through wearing *techeiles* a person is reminded at all times of Hakadosh Baruch Hu. Dovid Hamelech internalized the lesson of *techeiles*, viewing Shimi's curse as coming directly from Hashem.

The *Meshech Chochmah* explains that Klal Yisrael are called "Yisrael" when things are going well for them, when we see Hashem's *Hashgachah*. During difficult times, Klal Yisrael are called "Yaakov," as we see in the *passuk*: וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְאֵת הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב יַעֲקֹב. At the time of that vision, Yaakov Avinu – referred to at the beginning of the *passuk* as Yisrael – was descending to Mitzrayim. Hashem appeared to him בְּמִרְאֵת הַלַּיְלָה – at night, figuratively at a time of difficulty – and addressed him by the name Yaakov, the name suited for *galus*.

Shoshanas Yaakov, "the rose of Yaakov," is a reference to the beauty of Klal Yisrael, the exemplary middos that Klal Yisrael display in a situation of "Yaakov," when things are not going well for us. This beautiful behavior happens בראותם יחד תכלת מרדכי – when we see Mordechai, who owes his existence to Dovid Hamelech's correct reaction, wearing *techeiles*, which signifies his awareness that everything that happens comes from Hakadosh Baruch Hu. That's why the *techeiles* of Mordechai is singled out

of all his garments for mention in *Shoshanas Yaakov*.

When Klal Yisrael came to this recognition, they reaccepted the Torah with love, as the Megillah states: קִיְמוּ וְקַבְּלוּ הַיְהוּדִים עָלֵיהֶם. This second *naaseh venishma* arose from their newfound awareness that Hakadosh Baruch Hu is with us and guides us in every situation. Their recognition that the *tzarah* of Haman was really coming from Hakadosh Baruch Hu is what spurred them to reaccept the Torah, out of the love that was spurred by the miracle Hashem had done for them.

The miracle of Purim reoccurs in every generation, as the Megillah states: לַהֲיֹת עֲשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּכַתְּבָם וְכַזְּמָנָם בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. Klal Yisrael undertook to reconfirm their acceptance of the Torah annually on Purim, because every year we have to learn this lesson anew.

In the *brachah* we say after reading the Megillah – הָרַב אֶת רִיבֵנוּ – we praise Hakadosh Baruch Hu for fighting our fights, in the present tense. This differs from the praise of Hashem that we say in *Al Hanissim* on Chanukah: רַבְתָּ אֶת רִיבָם, *You fought their fights*, in the past tense. The miracles that Hakadosh Baruch Hu performed during the story of Purim – hidden miracles, miracles of *hester panim* – endure until our time, as we're still in a situation of "*Shoshanas Yaakov*." If we see the *yad Hashem* and notice Hashem's *Hashgachah*, understanding the message of the *techeiles* of Mordechai – that everything comes from Hashem, as Dovid Hamelech taught – and using this message as a catalyst for teshuvah, then we will be *zocheh* to see the *geulah sheleimah* speedily: יַחַד תִּכְלַת מְרֻדְכֵי.

two hundred and two
The Mir
ישיבת מיר ירושלים
תורה!
ANNUAL CELEBRATION DINNER
ב' ניסן תשע"ט | 4-7-19
BELL WORKS - HOLMDEL, NEW JERSEY

RESERVE
YOUR SEAT & YOUR AD
TODAY!
CALL 718.972.0500
FAX 718.851.1999
EMAIL DINNER@THEMIR.ORG